

Den verdenskendte billedkunstner Jens Galschiøt fortæller sin livshistorie til ADHD-foreningen

Jens Galschiøt er ambassadør for ADHD-foreningen i 2020. ADHD-foreningen har besøgt og interviewet Jens og spurgt ham, hvordan han har klaret sit liv som et udiagnosticeret dampbarn (som han selv kalder det). I kan læse hans svar og samtidig hele hans livshistorie her.

ADHD-foreningens direktør Camilla Lydixen på besøg hos Jens Galschiøts værksted og galleri i Odense

Af udviklingskonsulent i ADHD-foreningen Anna Furbo Rewitz

Anna: "Hvordan kan det være, at du kan holde 20 bolde i luften OG få dem landet..? Det er jo der, det kokser for mange. Hvordan har du lært det? Hvad har hjulpet dig"?

Jens: "Jeg tror jeg overlevede, fordi jeg ikke blev mobbet. I virkeligheden kommer jeg fra en ghetto, den slags ghettoer man havde i 50'erne,

et socialt boligbyggeri i Frederikssund. Og der sker det med os ghettobørn, at når vi kommer i skole, så er vi bare børnene ude fra ghettoen, men vi bliver sjældent mobbet. Fordi at hvis der er nogen, der mobber os, så kender vi så mange fra ghettoen, som banker de andre, så vi banker os igennem det. Der er altid nogen af de store drenge, der vil hjælpe os og banke dem. Ikke fordi vi er søde, men fordi vi kommer fra samme sted, og os der kommer fra samme sted, vi banker de andre. Det er en enorm fordel. Vi blev banket af lærerne som regel, men ikke af vores kammerater, det turde de simpelthen ikke. Og det er faktisk noget meget overset noget det med ghettoen for de fleste mennesker, tror jeg, de fleste er jo opvokset på villaveje. Men det er faktisk en stor fordel at være en god drengegruppe, der kan holde sammen mod de andre. Og jeg tror det var det, der skete med mig, jeg blev ikke knust i skolesystemet. Jo det gjorde jeg, men jeg havde en forholdsvis kærlig mor".

"Jeg er søn af en enlig mor, som jeg vidste elskede mig, selvom hun også var rigtig træt af mig ind imellem. Jeg fik to nervepiller hver morgen, fordi jeg var så urolig. Og jeg var på julemærkehjem. Men jeg havde en hel klar fornemmelse af, at hun elskede mig, det vidste jeg godt hun gjorde. Og hvis man har den erindring og så samtidig har nogle kammerater.. vi bankede hinanden når vi kom hjem til ghettoen, men det er noget andet. Det der med ikke at blive knust på begge sider, altså hvis man både bliver knust af lærerne OG af kammeraterne, så er man virkelig på skideren. Dem har vi nogle af nogle gange, der kommer her i værkstedet, det kan vi se, at det er virkelig voldsomt. Der skal være nogen, der holder af én, også i skolen eller i den der læringsituation. Så ja, jeg tror det er derfor jeg overlevede".

"På en eller anden måde skal man være elsket, også for den man er. De fleste børn i min situation føler sig jo afvist derhjemme, hvad jeg også blev,

men jeg fik mere kærlighed end jeg blev afvist. Jeg kan huske min mor altid sagde: Du bliver en pind til min ligkiste. Hun var nattelefonistinde, så det var ret besværligt, jeg larmede jo, når hun kom hjem der om morgenen og skulle sove. Men hun slog mig aldrig eller noget, hun var en kærlig mor. Det tror jeg faktisk er det, der får folk til at overleve”.

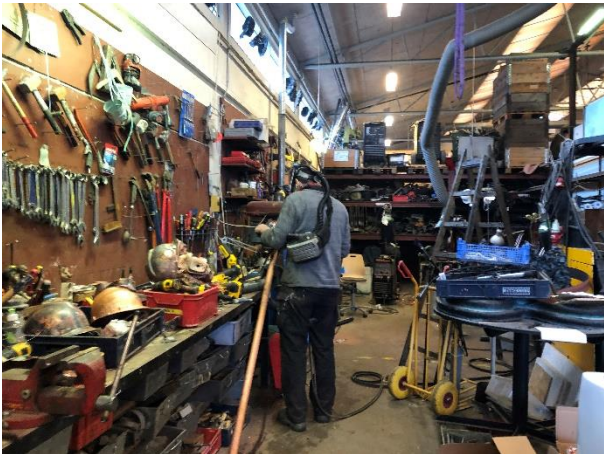

Foto fra Galschiøts værksted, hvor der svejses dagen lang

”Og så tror jeg bagefter at komme i nogle rammer. Jeg havde en periode hvor jeg var misbruger fra jeg var 14 til jeg var 17. Jeg blev smidt ud af folkeskolen i 8. kl. De syntes jeg var for anstrengende, og da der kun var 7 års skolepligt dengang, så blev jeg smidt ud. Jeg gik senere tilbage og tog et år og fik 9. kl. men jeg var ude i nogle år, hvor jeg røg en masse hash, LSD, speed, jeg tror jeg har prøvet alt. Jeg solgte bæltter på Strøget, jeg lavede selv bæltter, jeg var kunsthåndværker, jeg var tidligt selvstændig erhvervsdrivende. Jeg droppede det der normale arbejdsmarked, det gad jeg ikke rigtigt. Så jeg solgte bæltter og tasker, det gik rigtig godt, og det gjorde jeg i tre år indtil jeg var 17”.

”Min mor døde midt i alt det der kaos, da jeg var 12 eller 13 år og jeg flyttede ned til min far, og han prøvede selvfølgelig at redde mig fra stofmisbruget – hvad ikke lykkedes særlig godt, men det var da et forsøg værd. Han elskede mig i øvrigt også. Så det var ikke det, der var galt. Men jeg reagerede bare så voldsomt på mors død, og jeg skulle lidt ud og brænde noget energi af, og

det gjorde jeg så. På et tidspunkt spørger han om jeg vil til Indien, og det vil jeg så godt, og så melder han mig på den rejsende højskole, starten på Amdi Petersens imperium. På det tidspunkt var jeg selv buddhist, og der kom jeg så ned og mødte den revolutionære del af venstrefløjen bestående af de der meget kloge mennesker, der kommer fra universitet hovedsageligt, og jeg var lige ved at skride derfra fordi jeg ikke passede ind i foretagendet. Jeg mediterede tre gange om dagen, og jeg var på den måde ikke særlig venstreorienteret, mere sådan spirituelagtig”.

”Men så opdagede jeg pigerne. Meget kan man sige om venstrefløjen, men det har altid været nogle usædvanligt lækre kvinder, der har været i venstrefløjen. Så jeg blev der af den årsag og Amdi Petersen mente, at jeg ikke passede ind i systemet, så han besluttede, at han skulle sætte en ældre kvinde til at genopdrage mig. Hun var 23 og jeg var 18, sådan en fransk-ungarnsk pige. Hun genopdrog mig hele vejen til Indien og tilbage, og hun var ekspert i den lille røde og sådan noget, og hende scorede jeg. Og vi blev kærestes, og vi er stadigvæk kærestes. Så hun opdrager mig stadigvæk, hver eneste dag opdrager hun mig, det er min kone. Det er en meget smuk historie”.

ADHD-foreningens udsendte konsulent studerer de mange fine små skulpturer i galleriet

”Hun er blevet terapeut, så hun har virkelig fået nogle redskaber til at styre mig. Det lykkes aldrig, men hun er ukuelig. Det er det fantastiske ved kvinder, de elsker at genopdrage deres mænd, det kører bare derudad. Jeg bliver næsten nødt til at være lidt modvillig, fordi ellers så har hun ikke

noget at lave. Og hun kunne stave fx og hun var ret klog, så i virkeligheden gjorde jeg samme trick som profeten Muhammad, jeg scorede simpelthen en kvinde der var ældre end mig selv og klogere. Hun retter stadigvæk mine artikler for stavefejl”.

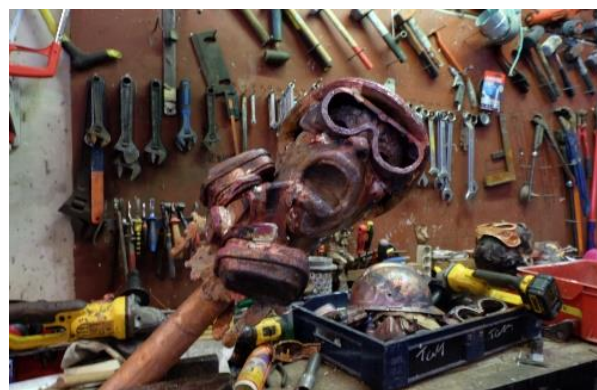
Jens på sit kontor i samtale med en journalist, der ringer midt i interviewet

”Så jeg blev en del af venstrefløjen, og det var jeg så i en lang periode. På et tidspunkt gik jeg så i lære som smed på Lindøværftet og blev leder for lærlingene. Og jeg blev vildt god til at organisere, det er derfor jeg er så god til at organisere. Hvis du har 400 lærlinge under dig og skal organisere alt det der og studieture mig her og der, og de alle sammen er fuldstændig i hegnet i russisk vodka, og det var virkelig nogle hårde tider. Men jeg blev skolet indenfor fagbevægelsen i deres skolingssystemer og sådan noget, i overenskomsttræning og forhandling, så jeg lærte en masse om organisering i den tid jeg var i lære”.

Små udgaver af Jens Galschiøts værk ”Survival of the fattest”

”Og så holdt jeg op med at være socialist og tro på venstrefløjen, jeg var medlem af Venstresocialisterne dengang, og droppede det hele. For jeg syntes simpelthen, at dem vi troede på rundt om i verden, de blev nogle idioter. Fx Mugabe, altså de blev diktatorer, de væltede regeringen og nu skulle de lave det helt fantastiske samfund og så bagefter, så begyndte de bare at lave deres eget diktatur. Og det synes jeg skete gang på gang, så jeg holdt simpelthen op med at tro på det, jeg blev desillusioneret, tror jeg. Jeg tog min gamle åre op med at lave kunsthåndværk. Jeg begyndte at lave smykker på det her tidspunkt, og byggede en forretning op med at lave sølvsmykker”.

En skulptur, der skal bruges til en aktion foran Christiansborg til støtte for Hong Kong

”Og jeg begyndte i terapi også. Mig og min kone vi havde haft et turbulent liv, det var jo i 68 og vi var en del af 68-bevægelsen, og vi havde også en del parforholdsproblemer, vi havde fået børn og sådan noget. Og så begyndte vi i terapi, i parforholdsterapi, og det var fantastisk. Det var helt sådan; hold da op. Det var i starten af 80’erne og jeg kan huske, at jeg var meget modvillig. Vi gik faktisk ind for at blive skilt. Jeg var meget modvillig, og det var hun faktisk også, men vi havde en fælles veninde som syntes, at det skulle vi prøve. Og det gjorde vi så, det var to terapeuter og de bankede os igennem tre timer i en eller anden baggård i København og så kom vi ud, og så var vi nyforelskede”.

”Det var så mærkeligt fordi jeg havde ikke været vant til at forholde mig til nogle grundlæggende

følelser. Jeg reagerede hele tiden, men jeg var ikke vant til sådan virkelig at sætte mig ned og sige: Hvad er der galt? Hvor er det, det er glat? Hvad er det, der sker i min relation? Hvor er det, der går koks i den? Hvad er det, du vil give? Og det samme for hende. Så de åbnede nogle døre i os begge to – og vi havde mange terapisesioner rundt omkring”.

”Men det åbnede også nogle andre døre i mig, som gjorde at jeg på et tidspunkt switchede fra at lave smykker til festivalindustrien, begyndte at gå til modemesserne og begyndte mere professionelt at stå ved, at jeg var kunstner – jeg syntes jo at kunstnere var nogle mærkelige nogen, selvom min søster faktisk var kunstner og der kom kunstnere i min fars hjem. Måske fordi jeg var opvokset i den der ghetto, som bestemt ikke var fyldt med kunstnere. Og så endte jeg bare sådan. Det var meget det der terapi-noget”.

”Det var også det der terapi, at jeg fik styr på noget af min damp, jeg lærte simpelthen at mærke hvor mine grænser var og hvad der interesserede mig. Især lærte jeg hvad der gav mig energi, og hvor jeg tabte energi, og hele tiden pendulere mellem de to ting. Jeg fik energien af noget, og jeg tabte den nogle andre steder. Så jeg begyndte at sørge for at få mere energi end jeg taber. Det gør jeg stadigvæk”.

Her slutter historien om Jens’ liv. Vi håber du har fundet det interessant at læse med.

Stor tak til Jens Galschiøt for at dele sin spændende historie med os.

Vi glæder os til det fortsatte samarbejde i resten af 2020.

Spørgsmål og kommentarer kan mailles på afr@adhd.dk

Hungerdrengene fra Galschiøts værk Hungersmarchen

Herunder kan du læse en andel del af historien om Jens Galschiøt (den første halvdel af interviewet), som blev bragt i ADHD Magasinet marts 2020.

Fotos: ADHD-foreningen

Det er os, der er en del af jordens salt

Interview med ADHD-foreningens nye ambassadør, billedkunstneren Jens Galschiøt

AF ANNA FURBO REWITZ,
BØRNEFAGLIG PROJEKTLÉDER I ADHD-FORENINGEN

Billedhuggeren Jens Galschiøt er blevet ambassadør for ADHD-foreningen i 2020.

Jens Galschiøt er født 1954 i Frederikssund, han er gift og har tre voksne børn. Han er uddannet i 1978 som klejnsmed på Lindøværftet i Munkebo og selvlært sølvsmed og skulptør. Jens bor i dag i Odense, hvor han har sit store atelier, som ud over bronzestøberi og værksted også indeholder galleri og skulpturpark. Hans kunstneriske produktion spænder vidt fra små fine skulpturer til enorme politisk betonedede skulpturer.

Jens arbejder primært med at bekæmpe verdens uretfærdigheder ved at opsætte skulpturer i større byer verden over. Han er nok en af de mest kendte og omtalte danske kunstnere i udlandet, hvor opmærksomheden om hans værker spænder fra Hong Kong til Brasilien, Mexico, Berlin, Spanien, USA og Kina.

Selvom Jens ikke har en diagnose, så betegner han sig selv som et Damp-barn. ADHD-foreningen har været på besøg for at spørge Jens ud om hans liv som "en af os". Om hans opvækst, hans talent og hans hverdag på værkstedet og galleriet.

Vi møder Jens lige inden for døren, hvor han kigger undrende på ADHD-foreningens udsendte, to små midaldrende kvinder. Da vi præsenterer os som ADHD-foreningen siger han: "Nårh, er det jer. Jeg venter nogle studerende Hong Kong aktivister, jeg synes heller ikke det lignede jer".

Vi får en rundvisning på det store, imponerende værksted. Der er folk i gang med at svejse på figurer, der skal op foran Christiansborg i næste uge. Den første, vi møder, fortæller os straks, at han har ADHD. Der er skulpturer over det hele fra gulv til loft. Jens giver os en masse spændende historier om de forskellige værker og events.

Efter rundvisningen sætter vi os på hans kontor. Vi når dårligt at tænde for optageren, før Jens går i gang med at fortælle: "Mange af os med Damp vi kan koncentrere os rigtig godt, bare om en helt bestemt ting og alt andet, det er fuldstændig forvirrende, det er vi fuldstændig uinteresserede i. Fx kan jeg ikke lære tabeller. Jeg er rigtig god til regning, men jeg kan ikke lære tabeller. Det interesserer mig ikke, og derfor kan jeg ikke gøre

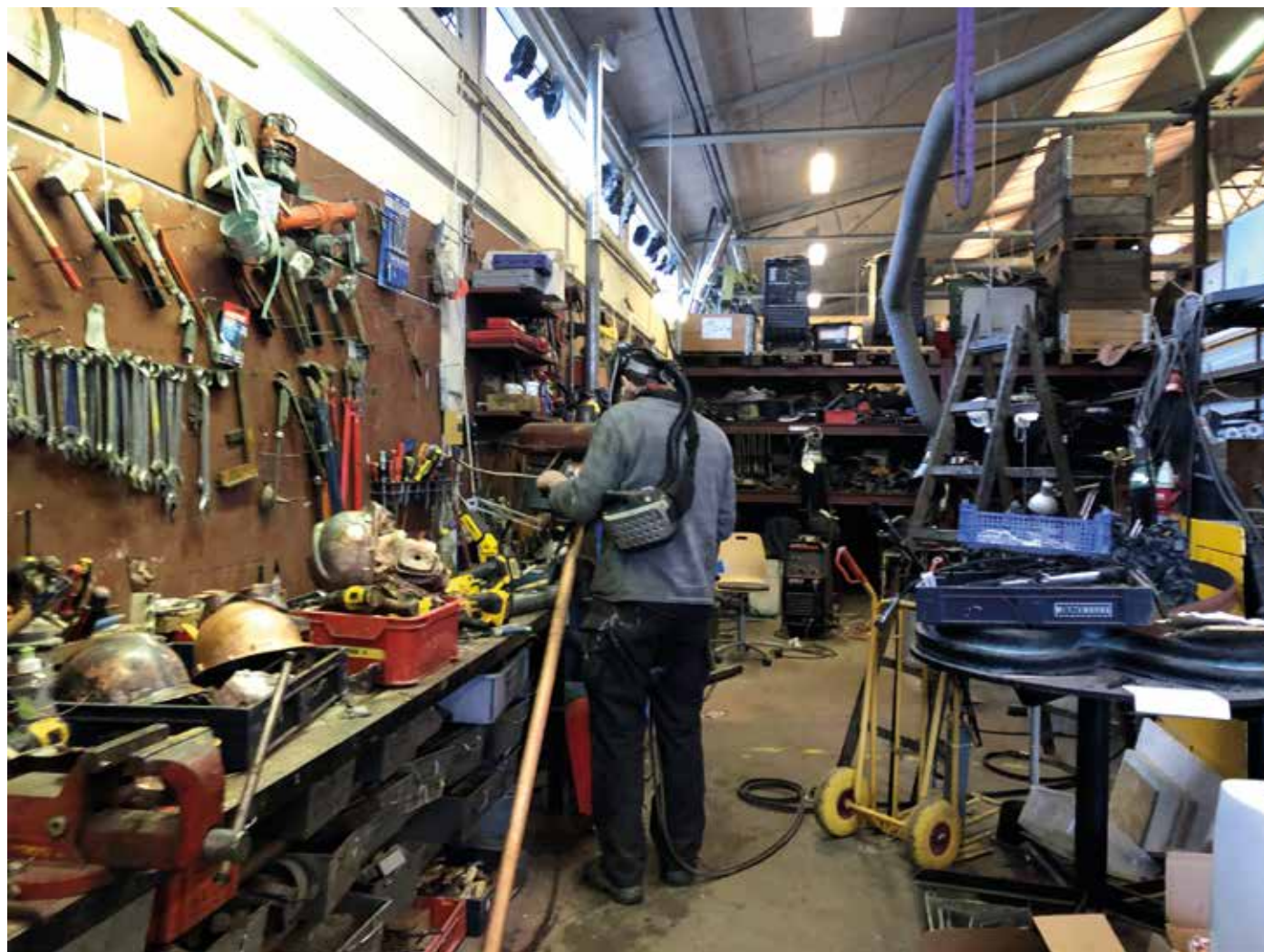

det. Og sådan er det hele tiden, vi har nogle selektive ting, og i virkeligheden er det de der underlige hjernekombinationer, der gør, at vi fungerer som kunstnere.

Jeg bliver faktisk en lille smule bekymret når folk kommer ind her som kunstnere, og så er de skidegode til at stave eller sådan noget? Det er ikke nødvendigvis et stort plus. Og det er heller ikke et stort minus at være psykisk syg eller noget lignende. Og da slet ikke at have ADHD. Jo, hvis man ikke kan koncentrere sig om noget som helst, så kan det være, men de fleste har jo heller ikke fået den retning som gør, at de overhovedet er blevet værdsat for det, som de kan komme med.

Så i virkeligheden er det os, der er en del af jordens salt, når det kommer til stykket.

Rane Willerslev fx, han er faktisk et rigtig godt eksempel. Rane er et typisk damp-barn, det siger han også selv, han er fuld-stændig skruet op, fuld knald på, hele tiden, altid. Og han kan i øvrigt heller ikke stave eller noget som helst. Så vi er jo en hel gruppe af den slags forholdsvis kreative mennesker, der laver

alt muligt. Så i virkeligheden er det os, der er en del af jordens salt, når det kommer til stykket.

I sådan et miljø her, der er vi slet ikke interesserede i det normale. Det normale er lidt irriterende, fordi de stiller irriterende og normale spørgsmål og ja... de kan ikke bruges til så meget. De er meget gode til at administrere, kan man så sige, men der kan de også være irriterende. Fordi de vil have systemer, og hvis der er noget, vi ikke kan finde ud af, så er det systemer, vi er fuldstændig uinteresserede i systemer. Vi ved, at skruenøglerne ligger i det område nogenlunde, og så er vi meget tilfredse. Vi bruger simpelthen ikke tid på at strukturere det, fordi det er træls, og vi gider det ikke, det interesserer os simpelthen ikke. Det kan du også se på det her værksted. Vi har nu meget styr på det, de fleste af os ved nogenlunde, hvor tingene er, men det er fuldstændig ustruktureret. Folk vil sige, det er et mareridt strukturmæssigt. Men alt det her er jo ikke mareridt, vi har jo alle de der mapper, og vi har projekter på hele kloden, hele tiden, alle vegne. Det går faktisk fint. Vi gør det bare på en helt anden måde end langt de fleste ville gøre det, tror jeg.

Det skyldes langt hen ad vejen mig, det, at jeg er sådan en, der gør sådan noget. Men det gør også at stedet er meget let.. det er ikke noget problem overhovedet at sige, man er skizofren, at man er depressiv eller at man har ADHD – det er det mildeste man kan have her næsten. For mange af os, der laver det, jeg laver, der er det bestemt ikke en ulempe, det er en stor fordel. De fleste af os bliver invalideret af noget andet. Af at få tæsk i skolen eller blive stigmatiseret i forskellige sammenhænge, fordi man ikke lige kan leve op til kriterierne. Vi er alt for aktive, vores forældre skælder os ud hele tiden, fordi vi ikke sidder stille, og hele systemet er bare slet ikke gearret til os. Det er det, der er vores problem.

Men teknisk set har vi et vanvittigt højt energiniveau, og det kan man jo bruge, der er jo ikke noget i vejen med energi. Energien

er rigtig, rigtig god. Det er langt, langt bedre at have et vanvittigt højt energiniveau end et lavt energiniveau, og det er vanvittigt godt at kunne holde 20 bolde i luften samtidig. Men man skal jo lære, hvordan man skal gøre det, og det er der, hvor jeg tror, at de fleste bliver knust af det. De bliver knust inden de nogensinde opdager, at de kan bruges. Man har ikke nogen systemer, der er i stand til at se kvaliteten af det. Der findes jo altid en eller to skolelærere, der kan se det her, men det store problem er de 98 andre, som knuser børnene. Og hvis du bliver knust, så går det helt galt for folk. Det er det, der sker, tror jeg”.

På dette tidspunkt i interviewet holder Jens for første gang en pause. Vi spørger ham:

”Hvordan kan det være, at du kan holde de 20 bolde i luften OG få dem landet..? Det er jo der, det kokser for mange. Hvordan har du lært det? Hvad har hjulpet dig?”

Jens tøver. Han ved det faktisk ikke. Han tænker længe, inden han svarer. Men da munden først kommer på gлед igen, så viser det sig, at rigtig mange forskellige begivenheder og valg i løbet af hele Jens’ liv har hjulpet ham dertil, hvor han er i dag.

Jens' svar finder du i artiklen oven over denne

Tusind tak til Jens Galschiøt for hans ærlige fortælling og hans engagement i ADHD-sagen. Vi glæder os til at fortsætte samarb-jedet i resten af 2020. ◆

Hvad har hjulpet dampdrengen Jens?

- Han havde en kærlig mor, som han vidste elskede ham
- Han voksede op i en ghetto, som beskyttede ham mod at blive mobbet
- Han gik på en friskole, hvor der var mere fleksibilitet
- Han kom ud af sit misbrug ved at erstatte det med meditation, politik, kærlighed, rejse
- Han fik en kone, der kunne det, han selv havde svært ved
- Han lærte at organisere i sin tid i fagbevægelsen
- Han fandt ud af at bruge sit kunstneriske talent
- Han gik i terapi og lærte at forholde sig til sine følelser
- Han bruger sin tid på det, der giver ham energi

Læs hele interviewet med Jens Galschiøt, hvor han fortæller om sit liv på: [adhd.dk](#)

Gode råd fra dampdrengen Jens til dig med ADHD

- Find ud af hvad der giver dig energi
- Søg et miljø der værdsætter det, du kan
- Stol på at du kan være noget andet end dem, og at det ikke er en ulempe